

Perill secessionista a les Illes

El Govern balear vol introduir a l'Estatut les modalitats insulars del català com a definició lingüística de les Illes. L'oposició ho considera voluntat de secessió.

El comitè d'experts que ha assessorat el Govern i els grups parlamentaris per a la reforma de l'Estatut de les Illes Balears ha acabat la feina. Una vegada conegudes les seves conclusions, pren cos la recomanació d'introduir un afegit a l'article 3 de l'Estatut. Aquest és el que fixa l'oficialitat de la llengua catalana. La redacció actual diu així: "La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la i ningú no podrà ésser discriminat per causa de l'idioma." La proposta dels experts, adreçada oficialment al Govern i als grups parlamentaris, recomana que s'hi afegixi expressament el nom de les quatre modalitats insulars –formenterenc, menorquí, eivissenc i mallorquí– com a objecte d'especial preservació. Tot i que la votació dels experts es va fer a l'abril, ara, amb el lliurament oficial de totes les conclusions, és quan ha pres cos polític i el Govern, en seu parlamentària, fa clarament seva la proposta.

La setmana passada, en el debat a la Cambra balear dels pressupostos de la comunitat autònoma per al 2006, la vicepresidenta, Rosa Estaràs, explicà davant el plenari: "Assumim [el Govern] plenament totes les recomanacions fetes per majoria pel comitè d'experts que fan referència a l'idioma." Estaràs, de fet, contraposà el que s'ha elevat com a proposta, que al seu parer és raonable, a la intenció "dels qui de manera respectable –encara que jo no hi estigui d'acord, i crec que

Jaume Mata, president del Govern balear. El PP insisteix a introduir en l'Estatut la menció expressa de les modalitats insulars de la llengua.

Matemàtica reformadora

Si es dona per bo el que ha dit en repetides ocasions Rodríguez Zapatero, això és, que perquè el PSOE accepti una reforma d'Estatut ha d'arribar a Madrid avalada per una majoria suficient –que va situar en el 60% dels escons del Parlament que el proposa–, el fet és que els socialistes illencs no són imprescindibles. Perquè la suma de PP (30 diputats), PSM (4), EU-Verds (3) i UM (3) fan més del 60% del total (59). Ara bé, no sembla gens probable que amb el vot en contra del PSOE (19) a Balears, els socialistes a Madrid en permetessin l'aprovació. Pareix raonable, doncs, pensar que la majoria per aprovar l'Estatut haurà de comptar amb la suma PP-PSOE. Tret, és clar, que els conservadors prefereixin renunciar a l'Estatut i utilitzar el fracàs com a arma en contra del PSOE quan ja quedi poc per a les eleccions de 2007.

tampoc la majoria de la població—, pretenien recomanar la introducció de l'obligatorietat del coneixement del català". Es referia als dos experts designats per PSM i EU-Verds, que havien proposat que "l'ús del català sigui un dret i un deure", la qual cosa va ser rebutjada per vuit vots en contra d'un total d'onze.

La posició del Govern balear, i del PP, és, per tant, nítida. Vol que la referència a les modalitats s'incorpori al nou Estatut. Què pot significar? Els partits de l'oposició —PSOE, PSM i EU-Verds— ho tenen clar: la introducció legal del trencament fàctic de la unitat de l'idioma. El Govern i el PP ho neguen, però els opositors insisteixen a advertir que aquesta seria la conseqüència pràctica.

Reaccions. Aquest setmanari parlà amb els tres partits opositors esmentats. Tots rebutgen les pretensions d'introduir les modalitats insulars a l'Estatut.

Francina Armengol (PSIB): "Si la dreta pretén negar la unitat del català, ens hi enfrontarem"

tut, però amb certs matisos en el cas socialista.

Començant per la força parlamentària més petita, EU-Verds, el seu portaveu Miquel Rosselló considera que és una iniciativa absolutament negativa: "Representa un retrocés claríssim quant a la definició lingüística. Cal recordar que el centre, la UCD (Unió de Centre Democràtic), acceptà la redacció actual quan es negocià l'Estatut, que fou el resultat d'un gran esforç de consens amb l'esquerra i el nacionalisme. Aleshores la dreta més extremada, que era Aliança Popular (AP), s'hi oposà. Ara el PP pren una posició molt semblant a la que tenia aleshores AP. Perquè, en fer menció explícita de les modalitats, al capdavall el que pretenen és obrir la porta a considerar-les per si mateixes al nivell que l'idioma unitari, de manera que, tot i que diuen que respecten la unitat, fixen la primera passa per a la secessió. Recordem que al País Valencià va ser, i és, la menció de la forma popular de referir-se a l'idioma comú la gran excusa legal per a la negació de la unitat." Rosselló, finalment, consi-

dera que l'element fonamental d'aquesta batalla serà l'actitud que adopti el PSOE: "Confiam que sigui decidida i que, si cal, en faci *casus belli*."

Des del PSM, el portaveu, Pere Sampol, expressa una opinió molt semblant: "En principi podria parèixer que és una pretensió innocent, mentre no es canviï la redacció actual, afegir la menció expressa de les modalitats. Però no ho és. En el comitè d'experts, qui defensà aquesta posició va ser Pilar Ferrer, designada pel PP. Segons la teoria de Ferrer, tot i tenir un tronc comú, tota llengua evoluciona i arriba un moment que les modalitats d'un territori poden tenir característiques de llengua pròpia. És això justament el que nosaltres estem convençuts que pretén el PP. Ficar la primera falca que permetria identificar la part —cada modalitat— amb rang igual al tot —el català—, amb la qual cosa estaria servida la secessió posterior. És del tot inacceptable. Es-

peram que el PSOE tenguí la mateixa opinió i actitud."

La portaveu parlamentària del PSIB-PSOE, Francina Armengol, explicà a aquest setmanari: "Primer de tot s'ha de tenir clar que nosaltres hem votat en contra d'aquesta pretensió del PP perquè es tracta d'un ús estrictament partidista de la llengua, i nosaltres ens hi oposam de ple. Vull deixar clar també que si la dreta pretén negar la unitat del català, ens hi enfrontarem. Per tant, la nostra proposta, que esperam que el PP accepti, és que l'articulat lingüístic quedi tal com està, com és raonable, sense cap tipus d'afegits." Quan el periodista insisteix a demanar a la socialista si faria motiu de trencament el propòsit del PP d'introduir la menció a les modalitats, Armengol contesta: "Jo tenc clar que sí, i així ho defensaré dins el meu partit, però si arriba el cas, que crec que no perquè pens que el PP s'avindrà a no fer-ne qüestió innegociable, serà el partit el que decidirà si és motiu de trencament absolut."

Miquel Payeras

Parlar per parlar

Un altre món

Manuel S. Jordi

No és una qüestió lingüística, que ja els agradaria als de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Ni tampoc és la climatologia, ni els entramats econòmics, ni les diferències entre els articulats dels projectes d'Estatut d'Autonomia de dalt i de baix. El principal tret diferencial, un d'ells si més no, entre Catalunya i el País Valencià és l'indicador de qualitat democràtica. Un exemple: el Parlament de Catalunya acaba d'aprovar la llei de l'audiovisual. Serà el Consell Audiovisual de Catalunya (CAC), un òrgan independent fet pel poder legislatiu, qui atorgarà llicències i garantirà el compliment de les regles del joc. Serà, també, l'última instància a l'hora de concedir els futurs canals de televisió digital terrestre i determinarà la renovació o no de les llicències de ràdio. El CAC regularà la publicitat i, a més, podrà sancionar els infractors, alhora que vigilarà la veracitat de la informació que emeten els mitjans: els públics i els privats.

Al País Valencià també hi ha un projecte de llei de l'audiovisual. L'aprovaran les Corts valencianes, en què el PP té la majoria absoluta, però l'oposició no es mostra especialment bel·ligerant quant al seu contingut, ni es preveu que presente una batalla acarnissada. També hi haurà un consell audiovisual, però no té res a veure amb els models europeus avançats. Ací només serà un altre pessebre, desigualment repartit, remunerat i amb caràcter consultiu a molt estirar, alhora que ben lligat des del Govern. Respon a un model coherent amb una societat, la valenciana, amb una estructura de comunicació captiva i subordinada. Un altre món.